

SYLABUS – OPIS ZAJĘĆ/PRZEDMIOTU

I. Informacje ogólne

1.	Nazwa zajęć/przedmiotu:	Konstruowanie programu profilaktycznego i wychowawczego
2.	Nazwa zajęć/przedmiotu w języku angielskim	Constructing a Preventive and Educational Program
3.	Kod zajęć/przedmiotu:	12-DDS65m
4.	Rodzaj zajęć/przedmiotu (obowiązkowy lub fakultatywny):	obowiązkowy
5.	Kierunek studiów:	dialog i doradztwo społeczne
6.	Poziom studiów (I lub II stopień, jednolite studia magisterskie):	I stopień
7.	Profil studiów (ogólnoakademicki / praktyczny):	ogólnoakademicki
8.	Rok studiów (jeśli obowiązuje):	3, spec. M
9.	Rodzaje zajęć i liczba godzin (np.: 15 h W, 30 h ĆW):	8 h W; 22 h Ćw
10.	Liczba punktów ECTS:	4
11.	Imię, nazwisko, tytuł / stopień naukowy, adres e-mail prowadzącego zajęcia:	dr Anna Wieradzka-Pilarczyk awiera@amu.edu.pl
12.	Język wykładowy:	polski
13.	Zajęcia / przedmiot prowadzone zdalnie (e-learning) (tak [częściowo/w całości] / nie):	Istnieje możliwość częściowego prowadzenia zajęć metodą e-learningu

II. Informacje szczegółowe

1. Cele zajęć/przedmiotu:

- zdobycie wiedzy o roli profilaktyki w systemie wychowania oraz praktycznych sposobów jej wdrażania
- znajomość aktów prawnych i dokumentów oświatowych dotyczących profilaktyki i prawnych uwarunkowań profilaktyki w systemie oświatowym.
- poznanie zasad tworzenia Szkolnego Programu Wychowawczego uwzględnieniem celów, etapów, procedur i strategii wychowawczych, szkolnego zestawu programów i systemów: nauczania, oceniania, profilaktyki
- wyrobienie umiejętności konstruowania Szkolnego Programu Wychowawczego (SPW)
- przygotowanie do aktywnego uczestnictwa w tworzeniu programu wychowawczego dla różnych placówek i środowisk oświatowo-wychowawczych
- wyrobienie umiejętności, werbalizacji i identyfikacji istniejących problemów wychowawczych oraz niepokojących objawów w zakresie profilaktyki
- znajomość etapów konstruowania Szkolnego Programu Profilaktyki (SPP)
- wykształcenie umiejętności współuczestnictwa w budowaniu Programu Profilaktyki

- Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych (jeśli obowiązują):

wiedza z zakresu tworzenia autorskich programów wychowawczych i profilaktycznych

- Efekty uczenia się (EU) dla zajęć i odniesienie do efektów uczenia się (EK) dla kierunku studiów:

Symbol EU dla zajęć/przedmiotu	Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia EU student/ka:	Symbole EK dla kierunku studiów
01	posiada wiedzę o roli profilaktyki w systemie wychowania oraz praktycznych sposobów jej wdrażania	DiDS_W02; DiDS_W03; DiDS_W06; DiDS_W11;
02	zna akty prawne i dokumenty oświatowe mówiące o wychowaniu i prawnych uwarunkowaniach profilaktyki w systemie oświatowym.	DiDS_W11;
03	zna zasady tworzenia szkolnego programu	DiDS_W11; DiDS_U02;

	wychowawczego uwzględnieniem celów, strategii wychowawczych, szkolnego zestawu programów i systemów: nauczania, oceniania, profilaktyki	DiDS_K01; DiDS_W01; DiDS_U07
04	uczestniczy aktywnie w tworzeniu programu wychowawczego dla różnych placówek i środowisk oświatowo-wychowawczych	DiDS_W11; DiDS_U02; DiDS_K01; DiDS_W01; DiDS_U07
05	zna etapy i procedury konstruowania Szkolnego Programu Wychowawczego	DiDS_W05; DiDS_W07; DiDS_W08; DiDS_U01; DiDS_U02
06	potrafi scharakteryzować wychowawczy kontekst profilaktyki	DiDS_W05; DiDS_W06; DiDS_U02; DiDS_U03; DiDS_K02
07	potrafi dokonać identyfikacji niepokojących objawów mogących zaburzyć funkcjonowanie osób w środowisku szkolnym. Wербalizuje i identyfikuje problemy	DiDS_W08; DiDS_W11; DiDS_U02; DiDS_U05
08	animuje oraz wspiera wychowawczy kontekst profilaktyki	DiDS_W05; DiDS_W08; DiDS_W11; DiDS_U05; DiDS_U08; DiDS_K01
09	zna etapy konstruowania Szkolnego Programu Profilaktyki	DiDS_W11; DiDS_U02; DiDS_U05
10	współuczestniczy w budowaniu Szkolnego Programu Profilaktyki	DiDS_W02; DiDS_W03; DiDS_U02; DiDS_K05;

4. Treści programowe zapewniające uzyskanie efektów uczenia się (EU) z odniesieniem do odpowiednich efektów uczenia się (EU) dla zajęć/przedmiotu

Treści programowe dla zajęć/przedmiotu:	Symbol EU dla zajęć/przedmiotu
Wykłady	
Profilaktyka w systemie wychowania. Podstawowe wiadomości o profilaktyce	01, 03, 05
Poziomy działań profilaktycznych Wychowawczy kontekst profilaktyki. Praktyczne sposoby wdrażania profilaktyki	01, 02, 06, 09
Akty prawne i dokumenty oświatowe o wychowaniu i prawnych uwarunkowaniach profilaktyki w systemie oświatowym	01, 02
Zasady tworzenia szkolnego programu wychowawczego: cele i strategię wychowawcze szkolnego zestawu programów i systemów: nauczania, oceniania, profilaktyki	05, 06, 07, 08
Zasady tworzenia szkolnego programu wychowawczego: szkolny zestaw programów i systemów: nauczania, oceniania, profilaktyki	05, 06, 07, 08
Struktura konstruowania Szkolnego Programu Profilaktyki - SPP: Faza wstępnej identyfikacji: KROK 1. identyfikacja objawów KROK 2. werbalizacja problemu KROK 3. teoretyczna perspektywa rozumienia problemu Faza diagnozy: KROK 4. identyfikacja populacji przeznaczony do diagnozy KROK 5. dobór narzędzi badawczych KROK 6. realizacja procedury badawczej KROK 7. analiza wyników badań KROK 8. werbalizacja zaleceń dla SPP	01, 02, 06, 07, 08, 09, 10

Faza konceptualizacji programu: KROK 9. określenie celu SPP KROK 10. określenie zadań dla SPP KROK 11. określenie struktury i treści SPP KROK 12. określenie sposobu realizacji. KROK 13. określenie strategii ewaluacyjnej	
Etapy i procedury konstruowania Szkolnego Programu Wychowawczego: ważne wartości, cele ogólne (strategiczne), kalendarz świąt i uroczystości	01, 02, 03, 04, 05
Etapy i procedury konstruowania Szkolnego Programu Wychowawczego: diagnoza potrzeb i zasobów oraz analiza wyników diagnozy, priorytety dla programu wychowawczego	01, 02, 03, 04, 05
Etapy i procedury konstruowania Szkolnego Programu Wychowawczego: analiza przyczyn problemów i wybór zasobów służących ich rozwiązywaniu	01, 02, 03, 04, 05
Etapy i procedury konstruowania Szkolnego Programu Wychowawczego: określenie celów szczegółowych (operacyjnych), formułowanie zadań	01, 02, 03, 04, 05
Etapy i procedury konstruowania Szkolnego Programu Wychowawczego: ustalanie planu działań, ewaluacja planu	01, 02, 03, 04, 05
Identyfikacja i werbalizacja niepokojących objawów oraz problemów wychowawczych	01, 02, 07, 08
Etapy konstruowania Szkolnego Programu Profilaktyki: Faza wstępnej identyfikacji: identyfikacja objawów, werbalizacja problemu, teoretyczna perspektywa rozumienia problemu	01, 02, 06, 07, 08, 09, 10
Etapy konstruowania Szkolnego Programu Profilaktyki: Faza diagnozy: identyfikacja populacji przeznaczonej do diagnozy, dobór narzędzi badawczych	01, 02, 06, 07, 08, 09, 10
Etapy konstruowania Szkolnego Programu Profilaktyki: Faza diagnozy: realizacja procedury badawczej, analiza wyników badań, werbalizacja zaleceń dla SPP	01, 02, 06, 07, 08, 09, 10
Etapy konstruowania Szkolnego Programu Profilaktyki: Faza konceptualizacji programu: określenie celu SPP, określenie zadań dla SPP, określenie struktury i treści SPP	01, 02, 06, 07, 08, 09, 10
Etapy konstruowania Szkolnego Programu Profilaktyki: Faza konceptualizacji programu: określenie sposobu realizacji, określenie strategii ewaluacyjnej	01, 02, 06, 07, 08, 09, 10
ćwiczenia	
Program wychowawczy dla różnych placówek i środowisk oświatowo-wychowawczych	06, 07, 09, 10
Tworzenie Szkolnego Programu Profilaktyki	06, 07, 09, 10

5. Zalecana literatura:

- Chałas K., Klasa autorska mikroszkołą wychowania zdrowotnego, „Kwartalnik Edukacyjny”, 3-4/2004, s. 4-10.
- Chałas K., Program wychowawczy szkoły – podstawa aksjologiczna i struktura budowy, „Dyrektor Szkoły”, nr 10/2000, s. 12-19.
- Chałas K., Program wychowawczy szkoły – elementy teorii i praktyki, „Edukacja – Szkoła Nauczyciel, Programy szkolne”, nr 2/2000, s. 4-13.
- Chałas K., Wychowanie ku wartościom. Elementy teorii i praktyki. Tom I: Godność, wolność, odpowiedzialność, tolerancja, Lublin-Kielce 2006
- Chałas K. (red.), Wychowanie ku wartościom w świetle nauczania Jana Pawła II. Elementy teorii i praktyki. Tom III. Solidarność, mądrość, wspólnota, wierność, młodość. Lublin-Kielce 2006
- Dobrzyński J. (red.), Ministerstwo Edukacji Narodowej, O programie wychowawczym szkoły, Warszawa 2001
- Elsner D., Kierowanie placówką oświatową, Chorzów 1999
- Garstka T., Leśniewska K., Jak tworzyć program wychowawczy szkoły?, <http://www.cmppp.edu.pl/node/26796>

- Gaś Z. B., (red.), Badanie zapotrzebowania na profilaktykę w szkole. Poradnik dla szkolnych liderów profilaktyki, Warszawa 2004
- Gaś Z. B., Od wychowania do profilaktyki, „Remedium” 7 - 8, 2002.
- Gaś Z. B., (red.), Profilaktyka uzależnień, Warszawa 1993
- Gaś Z. B. Szkolny program profilaktyki: istota, konstruowanie, ewaluacja, Warszawa 2003
- Gaś Z. B., Psychoprofilaktyka. Procedury konstruowania programów wczesnej interwencji, Lublin 1998.
- Gaś Z. B., Profilaktyka w szkole, Warszawa 2006
- Psychoprofilaktyka w świecie zagubionych wartości, red. Z. Gaś, Lublin 2018.
- Gogacz M., Podstawy wychowania, Niepokalanów 1993
- Głowacki A., Jędryka G., Budujemy ciekawy program wychowawczy, Kraków 2001
- Jan Paweł II, W imię przyszłości kultury, Przemówienie w UNESCO, Paryż, 2.06.1980, w: Radwan M., Gorzkula T., Cywińska K. (red.), Wiara i kultura. Dokumenty, przemówienia, homilie, Rzym 1986
- Jan Paweł II, Homilia w czasie liturgii słowa skierowana do młodzieży zgromadzonej na placu Mickiewicza, Poznań 03.06.1999, w: tenże, Pielgrzymki do Ojczyzny: 1979, 1983, 1987, 1991, 1995, 1997, 1999, 2002. Przemówienia, homilie, Kraków 2006
- Gałkowski S., Rozwój i odpowiedzialność. Antropologiczne podstawy koncepcji wychowania moralnego, Lublin 2003
- Kamińska-Busko B., (red.), Zapobieganie uzależnieniom uczniów, Warszawa 1997
- Koszevska K., Tołwińska-Królikowska E., Szkolny program wychowawczy. Materiały dla rad pedagogicznych i edukatorów, Warszawa 2002
- Konarzowski K., Podstawy teorii oddziaływań wychowawczych, Warszawa 1987
- Ministerstwo Edukacji Narodowej o wychowaniu w szkole, „Biblioteczka Reformy” 13 (1999)
- Noga H., Wzór osobowy jako nośnik wartości, „Wychowawca” 6 (2004), s. 12
- Ostaszewski K., Skuteczność profilaktyki używania substancji psychoaktywnych, Warszawa 2003
- Ostaszewski K., Nowe definicje poziomów profilaktyki, „Remedium” Nr 7-8, 2005
- Ostaszewski K., Borucka A., Obszary diagnozy w szkole, „Remedium” Nr 9, 2005
- Ostrowska K., Wartości w naszym życiu, „Wychowawca” 6 (2004), s. 5-6.
- Pasek M., Narkotyki przy tablicy, Warszawa 2000
- Rylke H., Tuszewski T., Powrót do źródeł. O profilaktyce w szkołach, Kielce 2004
- Simm M., Węgrzyn-Jonek E., Budowanie programu wychowawczego szkoły, Kraków 2000
- Struzik Z., Program Wychowawczy oparty na wartościach według nauczania Jana Pawła II, Warszawa 2009
- Szymańska J. (red.), Profilaktyka w szkole. Poradnik dla nauczycieli, Warszawa 2005
- Szymańska J., Programy profilaktyczne. Podstawy profesjonalnej psychoprofilaktyki, Warszawa 2002
- Szymańska J., Co chodzi w szkołach, czyli oferta programów profilaktycznych, „Remedium” Nr 11-12, 2005
- Szymańska J., Zamecka J., Przegląd koncepcji i poglądów na temat profilaktyki, w: Świątkiewicz G. (red.), Profilaktyka w środowisku lokalnym, Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii, Warszawa 2002
- Śmiech J., Szkolny Program Profilaktyki w zreformowanej szkole (artykuł opublikowany na stronie internetowej Świętokrzyskiego Kuratorium Oświaty w Kielcach. „Wychowawca” Nr 9/2002, Refleksja nad programem szkolnej profilaktyki.
- Strona internetowa Ośrodka rozwoju Edukacji: <https://www.ore.edu.pl/2019/03/dzialania-wychowawczo-profilaktyczne-w-szkole-i-placowce/>

Podstawowe akty prawne

- Powszechna Deklaracja Praw Człowieka z 10 grudnia 1948 r.
- Europejska Konwencja o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności z 4 listopada 1950 r.
- Deklaracja Praw Dziecka z 1959 r.
- Konwencja o Prawach Dziecka Narodów Zjednoczonych z 20 listopada 1989 r.
- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 1997 r. (art. 48, 53, 70)
- Ustawa o systemie oświaty z 7.09.1991 r. (art. 1, 5, 33, 34a, 40)
- Ustawa z 26.01.1982 r. Karta Nauczyciela (art. 6)
- Program Polityki Prorodzinnej Państwa z 17.11.1998 r.
- Rozporządzenie MEN z 15.02.1999 r. w sprawie ramowego statutu szkoły publicznej (§ 2.1, § 2.2)
- Rozporządzenie MEN z 15.02.1999 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego
- Ramowy Statut szkoły
- Podstawa Programowa kształcenia ogólnego.

III. Informacje dodatkowe

1. Metody i formy prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych EU (proszę wskazać z proponowanych metod właściwe dla opisywanych zajęć lub/i zaproponować inne)

Metody i formy prowadzenia zajęć	X
Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień	X
Wykład konwersatoryjny	
Wykład problemowy	
Dyskusja	X
Praca z tekstem	X
Metoda analizy przypadków	
Uczenie problemowe (Problem-based learning)	X
Gra dydaktyczna/symulacyjna	
Rozwiązywanie zadań (np.: obliczeniowych, artystycznych, praktycznych)	
Metoda ćwiczeniowa	
Metoda laboratoryjna	
Metoda badawcza (dociekania naukowego)	
Metoda warsztatowa	
Metoda projektu	X
Pokaz i obserwacja	
Demonstracje dźwiękowe i/lub video	
Metody aktywizujące (np.: „burza mózgów”, technika analizy SWOT, technika drzewka decyzyjnego, metoda „kuli śniegowej”, konstruowanie „map myśli”)	X
Praca w grupach	X
Inne (jakie?) -	
...	

2. Sposoby oceniania stopnia osiągnięcia EU (proszę wskazać z proponowanych sposobów właściwe dla danego EU lub/i zaproponować inne)

Sposoby oceniania	Symbole EU dla zajęć/przedmiotu									
	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10
Egzamin pisemny	x	x	x		x				x	
Egzamin ustny										
Egzamin z „otwartą książką”										
Kolokwium pisemne										
Kolokwium ustne										
Test										
Projekt				x		x	x	x		x
Esej										
Raport										
Prezentacja multimedialna										
Egzamin praktyczny (obserwacja wykonawstwa)										
Portfolio										
Inne (jakie?) -										
...										

3. Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny zajęć (wg planu studiów) z nauczycielem	30

Praca własna studenta*	Przygotowanie do zajęć	20
	Czytanie wskazanej literatury	10
	Przygotowanie pracy pisemnej, raportu, prezentacji, demonstracji, itp.	
	Przygotowanie projektu	
	Przygotowanie pracy semestralnej	
	Przygotowanie do egzaminu / zaliczenia	30
	Inne (jakie?) -	
	Konstruowanie programów	30
SUMA GODZIN		120
LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA ZAJĘĆ/PRZEDMIOTU		4

* proszę wskazać z proponowanych przykładów pracy własnej studenta właściwe dla opisywanych zajęć lub/i zaproponować inne

4. Kryteria oceniania wg skali stosowanej w UAM:

bardzo dobry (bdb; 5,0):
dobry plus (+db; 4,5):
dobry (db; 4,0):
dostateczny plus (+dst; 3,5):
dostateczny (dst; 3,0):
niedostateczny (ndst; 2,0):

- 5,0 – znakomita wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne określone w efektach kształcenia tego modułu
- 4,5 – bardzo dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne określone w efektach kształcenia tego modułu
- 4,0 – dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne określone w efektach kształcenia tego modułu
- 3,5 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale ze znacznymi niedociągnięciami określone w efektach kształcenia tego modułu
- 3,0 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale z licznymi błędami określone w efektach kształcenia tego modułu
- 2,0 – niezadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne określone w efektach kształcenia tego modułu